

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Avioero ja asumusero

Avioero ja asumusero

Belgia

1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?

Belgian lain mukaan avioeron voi saada aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella tai puolisoitten yhteisestä hakemuksesta.

Aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella avioeron voi saada kahdella eri tavalla:

esittämällä millä tahansa lain sallimalla keinolla todisteen aviosuhteen lopullisesta rikkoutumisesta (siviililain (*Burgerlijk Wetboek / Code civil*) 229 §:n 1 momentti). Aviosuhteen katsotaan rikkoutuneen lopullisesti, jos puolisoitten on sen seurauksena mahdollonta jatkaa yhteiselämää tai aloittaa se uudelleen; määrätyn ajanjakson kestäneen tosiasiallisen erillään asumisen perusteella. Aviosuhteen katsotaan rikkoutuneen lopullisesti, jos puolisoit **yli kuusi kuukautta jatkuneen tosiasiallisen erillään asumisen** jälkeen tekevät yhteisen erohakemuksen. Jos tosiasiallinen erillään asuminen on kestänyt alle kuusi kuukautta ja puolisoit haluavat tehdä yhteisen erohakemuksen, aviosuhteen katsotaan rikkoutuneen lopullisesti, jos puolisoit harkinta-ajan jälkeen toistamiseen ilmaisevat tuomioistuimessa haluavansa erota (siviililain 229 §:n 2 momentti). **Yksipuolinen hakemus yli vuoden kestäneen tosiasiallisen erillään asumisen jälkeen:** aviosuhteen katsotaan rikkoutuneen lopullisesti, jos jompikumpi puolisoista tekee erohakemuksen yli vuoden kestäneen tosiasiallisen erillään asumisen jälkeen. Jos tosiasiallinen erillään asuminen on kestänyt alle vuoden ja toinen puolisoista haluaa tehdä erohakemuksen, aviosuhteen katsotaan rikkoutuneen lopullisesti, jos hakemuksen tehnyt puoliso harkinta-ajan jälkeen toistamiseen ilmaisee tuomioistuimessa haluavansa erota (siviililain 229 §:n 3 momentti). Avioeron voi saada yhteisestä hakemuksesta vain, jos puolisoit yhdessä esittävät etukäteen laaditun sopimuksen, joka kattaa kaikki avioeron seuraukset, ja pysyvät avioeron myöntämiseen asti kannassaan eli haluavat erota yhteisestä hakemuksesta. Tällainen etukäteen laadittu sopimus muodostuu asiakirjasta, jolla puolisoit sopivat omaisuudesta (oikeudenkäyntilain (*Gerechtelijk Wetboek / Code judiciaire*) 1287 §), ja avioerosopimuksesta, jolla sovitaan puolisoitten asuinpaikasta avioeromenettelyn aikana, yhteisten lasten huoltajuudesta ja lasten omaisuuden hallinnasta, tapaamisoikeudesta menettelyn aikana ja avioeron jälkeen, yhteisten lasten elatuksesta ja mahdollisista puolisoitten välisistä elatusmaksuista menettelyn aikana ja avioeron jälkeen (oikeudenkäyntilain 1288 §).

2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?

Belgian lain mukaan avioeron voi saada aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella (siviililain 229 §) tai puolisoitten yhteisestä hakemuksesta (siviililain 230 §).

3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on**3.1 aviopuolisoitten henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)**

Avioero katkaisee aviosuhteen. Entiset puolisoit lakkaavat olemasta toistensa perillisiä ja voivat solmia uuden avioliiton. Belgiassa avioliitto ei vaikuta puolisoitten sukunimeen. Puolisoilla on kuitenkin oikeus käyttää toistensa sukunimeä. Avioeron jälkeen entisen puolison sukunimeä ei saa käyttää arki- eikä työelämässä, mutta tästä säännöstä voidaan toiminimen osalta poiketa tietyin edellytyksin.

3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoitten välillä

Yhteisen omaisuuden yhteisomistus puretaan. Kun on kyse avioerosta aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella, puolisoit menettävät kaikki etuisuudet, jotka he olivat myöntäneet toisilleen avioehtosopimuksessa ja avioliiton solmimisesta alkaen, samoin kuin mahdolliset perintösopimuksen etuisuudet, paitsi jos sopimuksella toisin määrätään. Kun avioero perustuu yhteiseen hakemukseen, puolisoit sopivat keskinäisistä oikeuksistaan etukäteen laadittavassa sopimuksessa (ks. vastaus kysymykseen 1).

3.3 puolisoitten alaikäisiin lapsiin

Avioero ei vaikuta avioliitossa syntyneiden lasten oikeuksiin (siviililain 304 §). Avioeron jälkeen lapsen huoltajuudesta ja tämän omaisuuden hallinnasta vastaavat joko vanhemmat yhdessä tai niistä vastaa puoliso, jolle kyseinen vastuu on määrätty joko puolisoitten välisellä laillisesti vahvistetulla sopimuksella tai välitoimen määräävän tuomioistuimen presidentin päätöksellä (siviililain 302 §). Puolisoitten on osallistuttava varallisuutensa mukaan lapsen asumisesta, elatuksesta, hoidosta, kasvatuksesta ja koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin, kunnes lapsi on täysi-ikäinen tai pidempään, kunnes tämä on saanut opintonsa päätökseen (siviililain 203 §), ja näistä velvollisuuksista johtuviin tavanomaisiin ja poikkeuksellisiin kustannuksiin osuutensa mukaisesti (siviililain 203 *bis* §). Tämä osuus suoritetaan yleensä elatusmaksuna, joka vahvistetaan tuomioistuimen päätöksellä tai sopimuksella.

3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?

Avioero aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella: puolisoit voivat sopimuksella sopia avioeron jälkeen maksettavasta elatusavusta, sen määrästä ja määrän tarkistustavasta. Jos sopimusta ei ole, tuomioistuin voi apua tarvitsevan puolison pyynnöstä määrätä toisen puolison maksamaan elatusmaksua. Tuomioistuin voi hylätä elatusapupyynnön, jos vastaaja osoittaa, että pyynnön esittäjä on syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka vuoksi yhteiselämän jatkaminen ei ole ollut mahdollista. Elatusapua ei missään tapauksessa myönnetä puolisoille, jonka on todettu syyllistyneen ruumiilliseen väkivaltaan puolisoaan kohtaan. Jos vastaaja osoittaa, että pyynnön esittäjän avuntarve johtuu tämän yksipuolisesti tekemästä päätöksestä, joka ei perustunut perheen tarpeisiin, tuomioistuin voi vapauttaa vastaajan elatusavun maksamisesta tai vähentää sen määrää (siviililain 301 §:n 1, 2 ja 5 momentti). Elatusavun määrän on vähintään katettava saajan avuntarve, mutta se voi olla enintään kolmannes maksuvelvollisen tuloista. Elatusapuvelvollisuus voi kestä enintään yhtä kauan kuin avioliitto on kestänyt. Poikkeuksellisissa olosuhteissa maksuvelvollisuuden kesto voidaan pidentää (siviililain 301 §:n 3, 4, 6, 8 ja 9 momentti). Avioero yhteisestä hakemuksesta: puolisoit sopivat keskinäisistä oikeuksistaan etukäteen laadittavassa sopimuksessa (ks. vastaus kysymykseen 1). He voivat sopia mahdollisesti maksettavan elatusavun määrästä, indeksoinnista ja tarkistamisesta avioeromenettelyn aikana tai sen jälkeen (oikeudenkäyntilain 1288 §:n ensimmäisen momentin 4 kohta).

Tuomioistuin voi joka tapauksessa kumota elatusavun taikka korottaa tai alentaa sen määrää, jos elatusapu tai sen määrä ei uusien, osapuolten tahdosta riippumattomien olosuhteiden seurauksena ole enää tarkoituksenmukainen. Ainoastaan aviosuhteen lopulliseen rikkoutumiseen perustuvassa avioerossa tuomioistuin voi myös mukauttaa elatusavun määrää, jos avioero muuttaa puolisoitten taloudellista tilannetta.

4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?

Asumusero ei johda avioliiton purkautumiseen, mutta puolisoitten oikeudet ja velvollisuudet heikkenevät: velvollisuus asua yhdessä raukeaa ja omaisuus jaetaan.

5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?

Asumuseron perusteet ovat samat kuin avioerossa.

6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?

Asumusero ei johda avioliiton purkautumiseen, mutta se heikentää puolisoiden oikeuksia ja velvollisuuksia. Asumusero poistaa yhdessäasumis- ja elatusvelvollisuuden, mutta ei vaikuta uskollisuus- ja avunantovelvoitteeseen (siviililain 308 §). Asumusero johtaa aina omaisuuden jakamiseen (siviililain 311 §). Lasten osalta asumuseron seuraukset ovat samat kuin avioerossa. Asumuseron jälkeen puoliset eivät voi saada elatusapua, mutta voivat vedota avunantovelvollisuuteen (siviililain 213 §).

Puolisoiden yhteiseen päätökseen perustuvan asumuseron seuraukset ovat samat kuin yhteiseen hakemukseen perustuvassa avioerossa, ja niistä sovitaan etukäteen laadittavilla sopimuksilla edellyttäen, että aviosuhde ei katkea. Uskollisuus- ja avunantovelvollisuus pysyvät voimassa.

7 Mitä lakitermi ”avioliiton mitätöinti” käytännössä tarkoittaa?

Avioliiton mitätöinti on siviilioikeudellinen seuraamus, josta määrätään siinä tapauksessa, että avioliitto on väestötietojärjestelmän rekisterinpitäjän ennakkotarkastuksesta huolimatta solmittu lain vastaisesti.

8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?

Avioliiton ehdottomia mitättömyysperusteita ovat seuraavat:

alaikäisyys ilman, että vähimmäisikävaatimuksesta on luovuttu (siviililain 144 §): avioliiton solmimisen vähimmäisikä on 18 vuotta suostumuksen puuttuminen (siviililain 146 §)

lumeavioliitto (siviililain 146 *bis* §): avioliitto ei ole pätevä, jos eri olosuhteista käy ilmi, että puolisoista vähintään toisen aikomuksena ei ole solmia pysyvää elinkumppanuutta vaan ainoastaan saada oleskeluoikeuteen liittyvä etuus, jonka ehtona on naimisissa oleminen

pakkoavioliitto (siviililain 146 *ter* §): avioliitto ei ole pätevä, jos se on solmittu ilman molempien puolisoiden suostumusta tai jos puolisoista vähintään toisen suostumus on saatu väkivalloin tai uhkaamalla

kaksinnaiminen (siviililain 147 §)

sellaisen avioesteen rikkominen, joka perustuu sukulaisuus- tai lankoussuhteeseen tai päätökseen, jolla lapsen oletettu biologinen isä on tuomittu maksamaan elatusapua, tai adoptioon perustuvaan lankoussuhteeseen (siviililain 161–164 ja 341 §, 356 §:n 1 momentin ensimmäinen ja toinen kohta ja 353 §:n 13 momentti);

avioliittoon vihkiminen toimivallan puuttuminen (siviililain 191 §) (harkinnanvarainen ehdoton mitättömyys)

vihkitöimituksen julkisuutta koskevien säännösten vastaisesti solmittu avioliitto (siviililain 191 §) (harkinnanvarainen ehdoton mitättömyys).

Avioliiton suhteellisia mitättömyysperusteita ovat toisen tai kummankin puolison suostumuksen puuttuminen ja henkilöstä erehtyminen (siviililain 180 ja 181 §).

9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?

Avioliiton mitätöinnistä seuraa, että avioliitto purkautuu sekä takautuvasti avioliiton solmimisesta alkaen että tulevaisuuden osalta. Kaikki avioliiton seuraukset mitätöityvät niin kuin avioliittoa ei olisi koskaan solmittu.

Jos puoliset ovat toimineet vilpittömässä mielessä eli eivät ole olleet tietoisia mitättömyysperusteen olemassaolosta, tuomioistuimien voi päättää, että avioliitto mitätöidään ainoastaan tulevaisuuden osalta ja että sen seuraukset menneisyyden osalta säilyvät. Jos puolisoista ainoastaan toinen on toiminut vilpittömässä mielessä, avioliitolla katsotaan olevan seurauksia ainoastaan hänen edukseen.

Avioliiton seuraukset säilyvät lasten osalta, vaikka kumpikaan puolisoista ei olisi toiminut vilpittömässä mielessä. Lapsi, joka on syntynyt avioliiton aikana tai 300 päivän kuluessa sen mitätöinnistä, katsotaan syntyneeksi tästä avioliitosta.

10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?

Laissa säädetään kahdesta sovitellutavasta: vapaaehtoinen sovittelu, jossa osapuolet oma-aloitteisesti kääntyvät sovittelijan puoleen ilman tuomarin väliintuloa, ja tuomioistuimessa tapahtuva sovittelu, johon voidaan ryhtyä osapuolten tai tuomarin aloitteesta ja joka johtaa oikeudenkäynnin keskeytymiseen. Sovittelua voidaan käyttää erimielisyyksissä, jotka koskevat avioliitosta johtuvia velvollisuuksia (siviililain 201 ja 203 §), puolisoiden oikeuksia ja velvollisuuksia (siviililain 221–224 §), avioeron seurauksia (siviililain 295–307 *bis* §), huoltajuutta (siviililain 371–387 *bis* §), avioeroa aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella (siviililain 229 §), avioeroa yhteisestä hakemuksesta (oikeudenkäyntilain 1254–1310 §) ja avioliittoa. Kumpikin osapuoli voi vapaasti ehdottaa (vapaaehtoisen) sovittelun käyttöä (oikeudenkäyntilain 1730 § ja sitä seuraavat). Myös asiaa käsittelevä tuomari voi missä tahansa menettelyn vaiheessa määrätä osapuolet (tuomioistuimessa tapahtuvaan) sovitteluun (oikeudenkäyntilain 1734 § ja sitä seuraavat). Jos osapuolet pääsevät kummassa tahansa menetelmässä sovintoon, sovintosopimus voidaan toimittaa tuomarin vahvistettavaksi. Tuomari voi kieltäytyä vahvistamasta sopimusta vain, jos se on ristiriidassa oikeusjärjestyksen perusteiden tai alaikäisten lasten etujen kanssa.

Avioeron myöntäminen kuuluu edelleen tuomioistuimen toimivaltaan.

11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Avio-/asumuseroa aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella tai asumuseron muuttamista avioeroksi haetaan puolisoiden viimeisen yhteisen asuinpaikan tai vastaajan asuinpaikan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta (oikeudenkäyntilain 628 §:n ensimmäisen momentin 1 kohta).

Yhteiseen hakemukseen perustuvaa avioeroa haetaan puolisoiden vapaasti valitsemalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta (oikeudenkäyntilain 1288 *bis* §:n toinen momentti).

Avioliiton mitätöintiä haetaan vastaajan asuinpaikan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta (oikeudenkäyntilain 624 §)

Avioeroa aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella haetaan 1) siviililain 229 §:n 1 momentin nojalla haastehakemuksella; 2) yhdessä siviililain 229 §:n 2 momentin nojalla oikeudenkäyntilain mukaisella hakemuksella (1026 § ja sitä seuraavat), jonka molemmat puoliset tai vähintään lakimies tai notaari on allekirjoittanut (oikeudenkäyntilain 1254 §:n 1 momentti); yksipuolisesti siviililain 229 §:n 3 momentin nojalla oikeudenkäyntilain 1034 *bis–sexies* §:n mukaisella kontradiktorista menettelyä koskevalla hakemuksella. Kaikissa tapauksissa menettelyn vireillepanoasiakirjassa on esitettävä tavanomaisesti vaadittavien tietojen lisäksi yksityiskohtainen kuvaus tosiseikoista sekä lasten henkilötiedot (oikeudenkäyntilain 1254 §:n 1 momentti). Lisäksi on esitettävä ote vihkitodistuksesta ja lasten syntymätodistuksista sekä todistus kummankin puolison henkilöllisyydestä ja kansalaisuudesta, paitsi jos tiedot käyvät ilmi väestö- tai ulkomaalaisrekisteristä (oikeudenkäyntilain 1254 §:n 2 momentti).

Yhteiseen avioerohakemukseen (oikeudenkäyntilain 1288 *bis* §) on liitettävä avioeroon aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella liittyvässä menettelyssä vaadittavien asiakirjojen lisäksi osapuolten etukäteen laatimat sopimukset ja tapauksen mukaan omaisuusluettelo.

12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?

Asiassa sovelletaan yleisiä oikeussääntöjä, ks. tietosivu ”Oikeusapu” (linkki).

13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?

Tuomioistuimen päätökseen, jolla joko myönnetään tai evätään avio-/asumusero aviosuhteen lopullisen rikkoutumisen perusteella taikka mitätöidään avioliitto tai kieltäydytään sen mitätöimisestä, voi hakea muutosta kuukauden kuluessa kyseisen yksipuolisen päätöksen tai kontradiktorisessa menettelyssä annetun päätöksen tiedoksiantamisesta (oikeudenkäyntilain 1048 §:n ensimmäinen momentti ja 1051 §:n ensimmäinen momentti).

Tuomioistuimen avioeropäätökseen voi hakea muutosta vain, jos sen tekemisessä ei ole noudatettu avioeron myöntämistä koskevia oikeudellisia vaatimuksia tai jos aviopuolisot päättävät jatkaa yhteiselämää. Muutosta voi hakea yleinen syyttäjä kuukauden kuluessa avioeron myöntämisestä.

Muutoksenhakemus annetaan tiedoksi molemmille osapuolille. Myös jompikumpi puolisoista voi hakea tai molemmat puoliset voivat, yhdessä tai erikseen, hakea muutosta kuukauden kuluessa avioeron myöntämisestä. Tällöin muutoksenhakemus annetaan tiedoksi yleiselle syyttäjälle sekä toiselle puolisolle, jos hakemuksen on tehnyt toinen puoliso yksin. Yhteiselämän jatkamiseen perustuva muutoksenhakemus on tehtävä kuukauden kuluessa avioeron myöntämisestä, ja puolisoiden on tehtävä se yhdessä. Tällainen muutoksenhakemus annetaan tiedoksi yleiselle syyttäjälle (oikeudenkäyntilain 1299 §). Päätökseen, jolla yhteiseen hakemukseen perustuva avio-/asumusero evätään, voi hakea muutosta ainoastaan molempien osapuolten, yhdessä tai erikseen, tekemällä hakemuksella (oikeudenkäyntilain 1300 §)

14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliitto ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annettua asetusta (EY) N:o 2201/2003 (Bryssel II a -asetus) on sovellettu 1. maaliskuuta 2005 alkaen. Kyseistä asetusta sovelletaan Euroopan unionissa (Tanskaa lukuun ottamatta). Yhdessä jäsenvaltiossa annettu tuomioistuimen päätös on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa automaattisesti ilman erityistä menettelyä (Bryssel II a -asetuksen 21 artiklan 1 kohta). Mitään erityistä menettelyä ei vaadita siviilisäätystä koskevien jäsenvaltioiden rekistereiden päivittämiseksi sellaisen toisessa jäsenvaltiossa annetun avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevan tuomioistuimen päätöksen perusteella, johon kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ei voi hakea muutosta (Bryssel II a -asetuksen 21 artiklan 2 kohta). Avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevaa tuomioistuimen päätöstä ei tunnusteta, jos tunnustaminen on selvästi vastoin maan oikeusjärjestyksen perusteita, jos menettelyn vireillepanevaa asiakirjaa ei ole annettu poissaolevalle vastaajalle tiedoksi hyvissä ajoin ja tavalla, joka mahdollistaa vastaamiseen valmistautumisen, tai jos päätös on ristiriidassa samojen asianosaisten välillä aiemmin annetun päätöksen kanssa (Bryssel II a -asetuksen 22 artikla). Päätöksen antaneen tuomioistuimen toimivaltaa ei saa tutkia (Bryssel II a -asetuksen 24 artikla) eikä päätöstä saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi (Bryssel II a -asetuksen 26 artikla). Päätöksen tunnustamisesta ei voida kieltäytyä sillä perusteella, että Belgian lainsäädännössä avioeroa ei sallita samojen tosiseikkojen perusteella (Bryssel II a -asetuksen 25 artikla). Bryssel II a -asetuksen 37 artiklassa luetellaan asiakirjat, jotka ulkomaisen tuomioistuimen antaman päätöksen tunnustamista pyytävän on toimitettava.

Sellaisiin tuomioistuimen päätöksiin, joihin ei sovelleta Bryssel II a -asetusta ja jotka on annettu 1. lokakuuta 2004 jälkeen, sovelletaan kansainvälistä yksityisoikeutta koskevaa lakia (*Wetboek Internationaal Privaatrecht / Code de droit international privé*) sen 126 §:n 2 momentin nojalla. Kyseisen lain 22 §:n mukaan tunnustaminen tapahtuu automaattisesti ilman oikeudellista menettelyä. Ulkomaisen tuomioistuimen antamaa päätöstä ei tunnusteta seuraavissa tilanteissa: päätös on selvästi ristiriidassa oikeusjärjestyksen perusteiden kanssa; oikeutta puolustautumiseen on rikottu; päätös on annettu lain vastaisesti; päätöksestä voi vielä valittaa; päätös on ristiriidassa Belgiassa annetun päätöksen kanssa tai sellaisen ulkomailla aiemmin annetun päätöksen kanssa, joka voidaan tunnustaa Belgiassa; hakemus on tehty ulkomailla sen jälkeen, kun samat osapuolet ovat tehneet Belgiassa samaa asiaa koskevan hakemuksen, jonka käsittely on kesken; ainoastaan belgialainen tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään hakemuksen; ulkomaisen tuomioistuimen toimivalta perustuu yksinomaan siihen seikkaan, että vastaaja tai omaisuus, jolla ei ole välitöntä yhteyttä riita-asiaan, sijaitsee samassa maassa kuin kyseinen tuomioistuin; tunnustaminen on ristiriidassa jonkin kieltäytymisperusteiden kanssa, jotka luetellaan tyhjentävästi kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 25 §:n 1 momentissa (henkilö- ja perheoikeuden alalla ainoat kyseeseen tulevat perusteet koskevat nimeä, adoptiota ja islamilaista talaq-avioeroa). Ulkomaisen tuomioistuimen päätöstä ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi (lain 25 §:n 2 momentti). Samaisen lain 24 §:ssä luetellaan asiakirjat, jotka ulkomaisen tuomioistuimen antaman päätöksen tunnustamista pyytävän on toimitettava.

15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Sekä Bryssel II a -asetuksen että kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain peruseräaattena on tuomioistuinten antamien päätösten automaattinen tunnustaminen ilman eri menettelyä. Jos tunnustaminen tapahtuu Bryssel II a -asetuksen nojalla, asianomainen voi kuitenkin pyytää päätöksen tunnustamista tai tunnustamatta jättämistä asetuksen 2 jaksossa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti (21 artiklan 3 kohta). Tapauksissa, joissa ei sovelleta Bryssel II a -asetusta, kuka tahansa asianomainen samoin kuin yleinen syyttäjä voi kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 23 §:ssä tarkoitettua menettelyä mukaisesti pyytää vahvistamaan, että tuomioistuimen päätös on tunnustettava kokonaisuudessaan tai osittain tai jätettävä tunnustamatta (lain 22 §:n 2 momentti).

16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puoliset eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

Kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 55 §:n 1 momentti sisältää liittymäsäännön, jota sovelletaan kansainvälisiin avio-/asumuseroihin. Avio- ja asumuseroon sovelletaan seuraavia:

sen valtion lakia, jonka alueella molempien aviopuolisoiden tavanomainen asuinpaikka sijaitsi erohakemuksen esittämisajankohtana; jos puolisoiden tavanomainen asuinpaikka ei ole samassa valtiossa, sen valtion lakia, jonka alueella sijaitsi puolisoiden viimeinen yhteinen tavanomainen asuinpaikka, edellyttäen että toisen puolison tavanomainen asuinpaikka sijaitsi kyseisessä valtiossa erohakemuksen esittämisajankohtana; jos toisen puolison tavanomainen asuinpaikka ei ole sen valtion alueella, jossa sijaitsi puolisoiden viimeinen yhteinen asuinpaikka, sen valtion lakia, jonka kansalaisia molemmat puoliset olivat erohakemuksen esittämisajankohtana; muissa tapauksissa Belgian lakia.

Tavanomaisen asuinpaikan käsite määritellään kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 4 §:n 2 momentissa. Yhteisellä tavanomaisella asuinpaikalla ei välttämättä tarkoiteta asuinpaikkaa samassa osoitteessa tai samalla paikkakunnalla, mutta kylläkin samassa maassa. Kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitettua lain soveltamista ei tule kyseeseen, jos asianomainen laki ei tunne avioeroa. Tällöin sovelletaan sitä lakia, joka määräytyy 1 momentissa esitetyn toissijaisen kriteerin perusteella (lain 55 §:n 3 momentti).

Puolisoilla on myös rajoitettu mahdollisuus valita itse laki, jota heidän avio-/asumuseroasiassaan sovelletaan: joko sen valtion laki, jonka kansalaisia he molemmat olivat erohakemuksen esittämisajankohtana, tai Belgian laki (kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 55 §:n 2 momentti). Valinta on tehtävä viimeistään ensimmäisessä oikeudenistunnossa siinä tuomioistuimessa, johon avio-/asumuserohakemus on toimitettu.

Kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 55 §:ssä tarkoitettua sovellettavassa laissa säädetään asumuserohakemuksen käsittelyedellytyksistä; avio-/asumuseron perusteista ja ehdoista tai, kun on kyse yhteisestä hakemuksesta, sovintoratkaisun ehdoista ja sen esitystavasta; puolisoiden velvollisuudesta sopia toistensa ja huollettavien lastensa henkilöä, elatusta ja omaisuutta koskevista asioista; aviosuhteen purkautumisesta ja asumuserotapauksessa sen höllentämisestä (kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 56 §).

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 16/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.